

Asia: VN/27804/2020-PLM-1

Sotilaskurinpitoa ja rikostorjuntaa Puolustusvoimissa koskevan sääntelyn uudistaminen, työryhmän välimietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Reserviläisliitto kiittää mahdollisuudesta lausua sotilaskurinpitoa- ja rikostorjuntaa Puolustusvoimissa koskevan sääntelyn uudistamistyöryhmän välimietinnöstä.

Reserviläisliitto pitää hyvänä uudistusta, jossa kurinpitoesimiehen lisäksi myös pääesikunnan tutkintaosastolla sekä poliisilla on itsenäinen oikeus päättää esitutinnan aloittamisesta. Nykyaika vaatii tehokkaan rikosvastuun toteutumista myös Puolustusvoimissa. Asiaan saattaa liittyä myös haasteita, joista lausutaan lopussa.

Tehokkaan tutkinnan turvaamiseksi on perusteltua myös säätää poliisille velvollisuus antaa tarvittaessa virka-apua Puolustusvoimille lain tarkoittamissa tapauksissa.

Reserviläisliitto yhtyy välimietinnön käsitykseen siitä, että valmiutta kohotettaessa lisääntyvät myös tarpeet lisätä resursseja esitutkintaan ja esitykset ovat tältä osin perusteltuja

Valvonnan ja oikeusturvan näkökulmasta velvollisuus kirjata rikosilmoitus on tarpeellinen.

Rikostorjunnan ja harmaan talouden ehkäisemiseksi on syytä antaa esitetyllä tavalla pääesikunnan oikeudelliselle osastolle mahdollisuus saada velvoitteidenhoitoselvityksiä esitutkintatehtävien hoitamista varten kuitenkin rajoitetusti koskien vakavia rikoksia.

Mietinnössä esitetään pääesikunnan oikeudelliselle osastolle oikeutta ns. pankkitiedustelujen tekemiseen. Tarvetta perustellaan mm. petos-, kavallus ja muiden omaisuusrikosten tutkinnalla. Oikeus merkitsisi voimakasta puuttumista mahdollisesti myös Puolustusvoimien ulkopuolisten yksityisten henkilöiden yksityiselämän ja henkilötietojen piiriin kuuluviin varallisuustietoihin ja pankki-, luottokortti yms. maksutietoihin jo pelkän rikosepäilyn tai osallisuuden perusteella. Jos kyse on näinkin vakavien rikosten tutkinnasta ja jos pankkitietojen hankinta on välttämätöntä rikoksen selvittämiseksi, olisi pikemminkin syytä antaa esitutkinta poliisin suoritettavaksi. Toinen vaihtoehto voi olla rajausta pankkitiedusteluiden tekemiseen vain (ammatti)sotilaista vakavissa rikoksissa.

Mietinnössä ei laajemmin pohdita mahdollisia ongelmia usean eri tahon itsenäisen esitutkintaoikeuden mahdollisen rinnakkaisen käytön suhteen. Olisi kovin erikoista, jos kurinpitoesimies tai pääesikunnan oikeudellinen osasto itse suorittaa esitutkintaa ja samalla sen tekee myös poliisi, jolla on syy olla ilmoittamatta siitä muille osapuolille. Jonkinlainen tarkempi sääntely lienee tarpeen asiassa.

Nöjd Ismo
Reserviläisliitto ry